

Секція 2. ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ, СТАНОВЛЕННЯ ТА РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

ПРАВОСВІДОМІСТЬ В ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ, ЩО ТРАНСФОРМУЄТЬСЯ

Н. В. Белова, канд. філос. наук, доц. кафедри філософських наук
та історії України ДВНЗ «ДВНЗ»

Дослідження правосвідомості як форми суспільної духовності є нагальним завданням, що стоїть перед сучасним українським суспільством не тільки в аспекті змістовного розвитку теорії права, але і з точки зору визначення засобів і методів правового виховання. Багато дослідників, зокрема відомий теоретик права О. Скакун, звертають увагу на залежність правосвідомості від менталітету суспільства [1, с. 93].

Потреба в аналізі правосвідомості обумовлена тим, що в умовах змін, що сталися в останні роки у суспільному житті і торкнулися не тільки економічних, але й політико-правових відносин, сама *правосвідомість актуалізувалася*, стала засобом виразу, висловлювання духовності і джерелом самореалізації особистості не тільки в правовій реальності, але і в соціальному житті в цілому.

Правосвідомість, що виражається у вигляді правової культури людини і прийнятих нею ціннісних установок, а також професійна культура співробітників правоохоронних органів, безпосередньо впливають на громадське життя і процес розвитку інституту права. За умов недосконалої правової системи, зокрема правових норм, законодавчих помилок, незрілості діючих суб'єктів права [1, с. 96], тощо, світоглядний стрижень правосвідомості деформується, впливаючи не тільки на пересічних громадян, а й на юристів-професіоналів.

У зв'язку з цим ми вважаємо за необхідне підвищити участь правничих вищих навчальних закладів як у вихованні загальних світоглядних цінностей, так і в формуванні та розвитку професійної правосвідомості, для чого викладання загальнотеоретичних дисциплін, перш за все філософії і логіки, пропонуємо переосмислити і змінити організаційно, не тільки в аспекті змістовної реконструкції ідей і логіки правової теорії, але і в аспекті застосування вищезазначених дисциплін у формуванні тих основоположних принципів, які згодом ляжуть в основу рішення професійних теоретичних і практичних проблем правоохоронцями.

Список використаних джерел

1. Скакун О. Правосознание в правовой системе Украины: эволюционные особенности / О. Скакун // Право Украины. – 2013.– № 1. – С. 93–116.

ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ ПОЛІЦІЇ У РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

О. В. Сараєва, канд. істор. наук, доц. кафедри філософських наук та історії України ДВНЗ «ДВНЗ»

Реформування поліції не є ізольованим чи самодостатнім процесом. Він є складовою трансформації всієї правоохоронної системи і відбувається у більшості випадків разом із суспільно-політичною трансформацією, в контексті докорінних змін у системі відносин «влада-суспільство». Тому, намагаючись вивчити закордонний досвід поліцейських реформ, ми, перш за все, повинні звернути увагу на країни, які знаходилися у схожих з Україною стартових умовах переходу до правової держави і здійснювали цей перехід у рамках системних реформ політичних і правових інституцій. Однією з цих країн, яка може стати об'єктом дослідження з точки зору реформування правоохоронних структур, є Польська Республіка.

Після падіння комунізму, Польща, на відміну від України, почала глибокі і системні реформи, які стосувалися всіх сфер суспільного життя. Правові засади реформи були закладені у Законі «Про поліцію», що був прийнятий у 1990 р. Найголовнішими його новаціями, що демонстрували системне перетворення правоохоронної структури були - деполітизація, відокремленість від інших служб безпеки і сегментація поліцейських служб на кримінальну, патрульну і антитерористичну [6].

Протягом 1990-х рр. було створено нові поліцейські структури в МВС – відділ боротьби з економічними злочинами, відділ боротьби з обігом наркотиків та антикорупційний відділ, які у 2000 р. були об'єднані в Центральне бюро розслідувань (ЦБР). ЦБР виявилось не тільки ефективним в реалізації своєї місії - розслідування та боротьби з організованою злочинністю, а навіть стало «візиткою» поліції [3].

Зараз поліція Польщі складається з галузевих служб: кримінальної, превентивної і сприяючої (допоміжної) діяльності поліції. У структурі поліції функціонує також судова поліція, повноваження та засади організації якої визначаються міністром внутрішніх справ за погодженням з міністром юстиції [1].

Законодавча фіксація цих нововведень супроводжувалася (знов таки, на відміну від тодішньої України) реальним втіленням їх у практичну